

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia   sierpnia 2010 r.

Pan

Sławomir BORKOWSKI

Powiatowy Lekarz Weterynarii

w Łasku

**LLO-4101-08-06/2010
P/10/124**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Łasku, zwanym dalej „Inspektoratem”, kontrolę sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem prawa ochrony zwierząt, w latach 2008 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 lipca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia kontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenę pozytywną uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

- prawidłowe przygotowanie Inspektoratu do wykonywania ustawowych zadań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem praw zwierząt,
- prowadzenie planowych kontroli podmiotów podlegających nadzorowi weterynaryjnemu oraz egzekwowanie wydanych zaleceń pokontrolnych,
- wnioskowanie do organów gmin o czasowe odebranie zwierząt, których zdrowie i życie zostało narażone wskutek niezachowania nieodpowiednich wymagań weterynaryjnych,

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- zgodne z przepisami prowadzenie rejestru podmiotów nadzorowanych,

Natomiast stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- braku we wszystkich badanych protokołach kontroli niektórych wymaganych informacji,
- nieterminowym sporządzeniu 2 protokołów z kontroli targowisk,
- dokonaniu rejestracji 2 targowisk na podstawie wniosków niespełniających wymagań formalnych.

1. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie organizacyjne i kadrowe Inspektoratu do wykonywania ustawowych zadań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem praw zwierząt oraz wymagań weterynaryjnych. Sprawowanie tego nadzoru zostało uwzględnione w regulacjach wewnętrznych dotyczących podstaw działania i organizacji Inspektoratu (w statucie i w regulaminie organizacyjnym) oraz w zakresach obowiązków pracowników (3). Realizacja nadzoru odbywała się poprzez kontrolowanie podmiotów nadzorowanych, wpisanych do prowadzonego w Inspektoracie rejestru. Rejestr ten spełniał wymagania określone przepisami prawa.

Wśród zarejestrowanych na dzień 30 czerwca 2010 r. podmiotów nadzorowanych nie było żadnego schroniska dla zwierząt, natomiast 2 podmioty prowadziły targowiska dla zwierząt, zaś 14 podmiotów - działalność w zakresie przewozu zwierząt. Dane w rejestrze nie były konfrontowane przez Inspektorat z danymi zawartymi w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej w urzędach gmin, gdyż - jak wyjaśniono – nie przewidują tego przepisy dotyczące nadzoru weterynaryjnego, a działalność zaewidencjonowana nie oznacza jej podjęcia przez przedsiębiorcę. Dane z rejestru przekazywano na bieżąco Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii w Łodzi.

2. W ocenie NIK, z naruszeniem przepisów Inspektorat przeprowadził postępowania rejestracyjne 2 podmiotów organizujących targi zwierząt w Szadku i Widawie. Jako zgłoszenie zamiaru prowadzenia tej działalności uznano pisma podmiotów, które formalnie nie były zgłoszeniami w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 2, ust. 3 i ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ². W jednym przypadku był to wniosek o objęcie nadzorem weterynaryjnym targowiska w Szadku, który nie określał wymaganych powyższymi przepisami miejsca działalności i czasu jej prowadzenia. W drugim przypadku, pismo zawierające powyższe informacje dotyczyło wyznaczenia lekarza weterynarii do sprawowania nadzoru nad

---

² Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342

targowiskiem w Widawie. Pomimo powyższych uchybień, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łasku (PLW) nadał obu podmiotom prowadzącym targowiska weterynaryjny numer identyfikacyjny. Swoje decyzje (z dnia 26 września 2008 r.) uzasadnił spełnieniem wymagań weterynaryjnych, potwierdzonych uprzednimi kontrolami targowisk. Nie kwestionując celowości przeprowadzenia tych nieobowiązkowych kontroli, NIK zwraca uwagę, że w dacie wydania decyzji kontrole te nie były jeszcze udokumentowane odpowiednimi protokołami, jak tego wymaga § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2005 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu wykonywania kontroli przez pracowników Inspekcji Weterynaryjnej³. Sporządzenie przedmiotowych protokołów kontroli nastąpiło bowiem z prawie rocznym opóźnieniem (dopiero w lipcu 2009 r. wskutek kontroli Inspektoratu przeprowadzonej przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Łodzi). Tak znaczne opóźnienie w sporządzeniu omawianych protokołów należy zatem ocenić negatywnie. Zwłoki w dokonaniu tej czynności nie może usprawiedliwić przyczyna podana w wyjaśnieniu zastępcy PLW, że spisanie protokołów odłożono na termin późniejszy, ze względu na brak warunków do ich sporządzenia w miejscu kontroli.

3. NIK pozytywnie ocenia badaną działalność kontrolną Inspektoratu w zakresie dobrostanu zwierząt gospodarskich oraz targowisk, prowadzoną na podstawie rocznych planów kontroli oraz w ramach kontroli doraźnych. W 2008 r. przeprowadzono 217 planowych kontroli dobrostanu zwierząt gospodarskich (plan - 212) oraz 36 kontroli doraźnych, a w 2009 r. – 235 planowych kontroli (plan – 244) oraz 44 kontrole doraźne. Spośród 230 kontroli przyjętych w planie na 2010 r. – w I połowie roku przeprowadzono 50 takich kontroli oraz 2 kontrole doraźne. Kontrole doraźne podejmowano w celu sprawdzenia realizacji wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku kontroli planowych, co w ocenie NIK pozytywnie wpływało na skuteczność sprawowanego nadzoru.

Corocznie kontrolowano doraźnie oba zarejestrowane targowiska, w tym dwukrotnie 1 w I półroczu 2010 (uwzględniając kontrole przeprowadzone na zlecenie NIK).

Analiza protokołów z 38 kontroli przeprowadzonych przez Inspektorat, z tego 34 dotyczących dobrostanu zwierząt gospodarskich oraz 4 obejmujących targowiska, wykazała we wszystkich badanych dokumentach brak niektórych wymaganych przepisami informacji, takich jak:

- numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli,

---

³ Dz. U. Nr 61, poz. 547

- pouczenie o prawie, sposobie i terminie wniesienia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli,
- data podpisania protokołu przez kontrolowanego.

Obowiązek zamieszczania powyższych informacji w protokołach kontroli wynikał z powołanych wyżej przepisów rozporządzenia o kontroli weterynaryjnej (obowiązującego do dnia 6 marca 2009 r.) oraz art. 19d ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁴ (od dnia 7 marca 2009 r.).

NIK negatywnie ocenia zatem nieprzestrzeganie wskazanych wyżej wymagań dotyczących sporządzania protokołów kontroli.

W 28 badanych protokołach kontroli (74%) wykazano naruszenie wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach i na targowiskach. Naruszenia te w większości przypadków nie miały istotnego wpływu na dobrostan i przestrzeganie praw zwierząt (brak odpowiednich oznakowań, mat i środków dezynfekcyjnych, miejsca do ich składowania, izolatek dla zwierząt, czystości pomieszczeń inwentarskich, utwardzenia terenu targowiska i miejsca zapewniającego zwierzętom ochronę przed warunkami atmosferycznymi). Jednocześnie w protokołach zamieszczono zalecenia usunięcia stwierdzonych uchybień w określonym terminie lub bez wyznaczenia terminu. Nie stosowano przy tym jednolitej zasady postępowania, co do obowiązku informowania Inspektoratu przez podmioty kontrolowane o wykonaniu zaleceń. I tak, protokoły sporządzone na formularzach SPIWET zawierały wzmiankę w tym zakresie, natomiast pozostałe nie posiadały tej informacji, co wyjaśniono istnieniem odpowiedniej rubryki na formularzu oraz ustnym informowaniem kontrolowanych o ich prawach i obowiązkach.

W ocenie NIK, powyższa praktyka nie była wystarczająca dla dyscyplinowania kontrolowanych podmiotów do pełnej realizacji zaleceń, na co wskazuje chociażby brak powiadomień o ich wykonaniu przez 15 podmiotów (na 20 badanych). W tych przypadkach potwierdzenia wykonania zaleceń Inspektorat uzyskał dopiero w wyniku sprawdzających kontroli doraźnych. Należy jednak podkreślić, że powołane wyżej przepisy o kontroli weterynaryjnej nie przewidują obowiązku zamieszczania zaleceń w protokole kontroli.

Pozytywnie ocenić należy działania Inspektoratu podjęte po kontroli 2 gospodarstw, w których stwierdzono niezachowanie wymaganych warunków dobrostanu zwierząt, zagrażających ich zdrowiu i życiu, tj.: brak opieki i właściwych warunków utrzymania pod względem powierzchni pomieszczeń, ich oświetlenia i czystości, niezapewnienie

---

⁴ Dz. U. Nr 33, poz. 287 ze zm.

ściółki, paszy oraz stałego dostępu do wody. W ich wyniku Inspektorat skierował do właściwych wójtów gmin 2 wnioski o czasowe odebranie właścicielom łącznie 49 sztuk zwierząt gospodarskich, z których jeden został wykonany, a drugi oczekiwał na realizację przez wójta, z uwagi na brak gospodarstwa wyrażającego zgodę na czasowe przetrzymanie zwierząt.

Na pozytywną ocenę zasługuje takie współdziałanie Inspektoratu w powyższych sprawach z policją, co spowodowało wszczęcie postępowania karnego przeciwko jednemu z kontrolowanych właścicieli zwierząt. Zakończyło się ono wyrokiem skazującym za znęcanie się nad zwierzętami oraz stosowanie groźby bezprawnej wobec urzędnika realizującego decyzję o odebraniu zwierząt. Jednocześnie sąd orzekł zobowiązanie oskarżonego do zapewnienia właściwych warunków bytowych zwierzętom pozostającym pod jego opieką.

Pozytywnie NIK ocenia również działania Inspektoratu podjęte w celu zapewnienia przestrzegania wymagań weterynaryjnych na objętych nadzorem 2 targowiskach. Wobec opieszalej realizacji części zaleceń pokontrolnych, zamieszczonych w protokołach kontroli przeprowadzonych w lipcu 2009 r. i maju 2010 r. (dotyczyły oznaczenia i utwardzenia miejsca handlu zwierzętami, wykonania miejsca zapewniającego zwierzętom ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi), wydane zostały decyzje nakazujące organizatorom targów usunięcie - w wyznaczonym terminie - stwierdzonych uchybień.

4. Inspektorat realizował zadanie opiniowania przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku projektów uchwał organów gmin w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt. Projekty takich uchwał przedstawiło do opinii 7 gmin, spośród 9 gmin znajdujących się na obszarze działania Inspektoratu. Nie wpłynęły do Inspektoratu projekty uchwał 2 gmin: Gminy i Miasta Szadek oraz Gminy Zapolice. Do 4 projektów uchwał zostały zgłoszone uwagi o uwzględnienie w tych dokumentach wymogów:

- informowania PLW oraz organizacji społecznej, której statutowym celem jest ochrona zwierząt, o zawarciu przez gminę umowy na wyłapywanie bezdomnych zwierząt,
- podawania do publicznej wiadomości i powiadamiania lekarza weterynarii, co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia wyłapywania – o terminie i granicach terenu wyłapywania, adresie schroniska przeznaczonego do umieszczenia zwierząt wyłapanych oraz podmiotu wykonującego wyłapywanie,
- postępowania ze zwierzętami wymagającymi pomocy lekarskiej,

- miejsca przetrzymywania wyłapanych zwierząt do czasu przekazania ich do schroniska,
- określenia płatnika za usługi związane z wyłapywaniem zwierząt,
- wykreślenia lecznicy dla zwierząt jako miejsca umieszczenia wyłapanych zwierząt.

Do projektu uchwały jednej z gmin - PLW nie wniósł żadnych uwag, natomiast dokumentów dotyczących stanowiska wobec projektów uchwał 2 gmin nie odnaleziono w Inspektoracie (pochodziły z lat 1999 – 2001).

Inspektorat nie posiadał jednak udokumentowanych informacji o terminach wyłapywania bezdomnych zwierząt w poszczególnych gminach oraz o dalszym losie wyłapanych zwierząt.

Według informacji uzyskanych w toku kontroli NIK, wyłapywanie bezdomnych zwierząt we wszystkich 9 gminach zostało zlecone odpłatnie umowami przedsiębiorcy prowadzącemu Hotel dla Zwierząt i Ptactwa Domowego w Łodzi. W badanym okresie wyłapano w tych gminach łącznie 420 psów i 7 kotów, w tym 17 psów w Gminie Zapolice i 14 psów w Mieście i Gminie Szadek, które nie wydały uchwał dotyczących wyłapywania bezdomnych zwierząt. Z tytułu powyższych umów gminy poniosły w badanym okresie wydatki w łącznej wysokości 1 952 tys. zł, w tym Zapolice – 122,6 tys. zł, Szadek – 99,8 tys. zł. Z informacji powiatowych lekarzy weterynarii w Łodzi i Sieradzu, na których obszarze działania prowadzona była działalność Hotelu wynikało, że kontrolowano warunki przetrzymywania wyłapanych zwierząt.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- podjęcie działań zapewniających zgodne z przepisami dokumentowanie prowadzonych kontroli,
- stosowanie jednolitych zasad dotyczących wydawania zaleceń pokontrolnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii Łasku prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.